

fából termelt fűrészárúk legnagyobb eladási árának a megállapításáról.

3. A m. kir. minisztérium 3.930/1943. M. E. sz. rendelete a fa kitermelésének az előmozdításáról.

4. A m. kir. földművelésügyi miniszter 129.800/1943. F. M. sz. rendelete a faellátás biztosításáról

5. A m. kir. minisztérium 4.020/1943. M. E. sz. rendelete a tűzifakészletek igénybevételéről.

6. A m. kir. közellátásügyi miniszter 39.600/1943. K. M. sz. rendelete az állati erővel folytatott teherfuvarozásért felszámítható legnagyobb fuvardíjak megállapításáról.

7. A m. kir. földművelésügyi miniszter 216.000/1943. F. M. sz. rendelete a legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszám-bérek és szakmánybérek új megállapításáról.

8. A m. kir. közellátásügyi miniszter 40.608/1943. K. M. sz. leirata a fuvardíjtöbblet áthárításáról.

9. A m. kir. közellátásügyi miniszter 535.000/1943. K. M. sz. körrendelete a kenyérgabona kiutalásáról. (Kivonat.)

10. A m. kir. pénzügyminiszter 2.000/1943. P. M. sz. rendelete az 1943. évi külön földadóról, az 1944. évtől a földadó kulcsának, az erdőművelési ágban használt, földek kataszteri tisztajövedelmének a felemeléséről, a vizitársulatokat és érdekségeket megillető adóvisszatérítésekről és a földadó után kivetett állami pótdadó leszállításáról szóló 3.520/1943. M. E. sz. rendelet végrehajtásáról. (Kivonat.)

11. A m. kir. minisztérium 3.970/1943. M. E. sz. rendelete a földművelésügyi igazgatás egyszerűsítéséről, valamint szakszerűségének előmozdításáról. (Kivonat.)

12. A m. kir. földművelésügyi miniszter 38.000/1943. F. M. sz. rendelete a vadászati tilalmi idők megállapításáról.

13. A m. kir. minisztérium 3.840/1943. M. E. sz. rendelete a fenyőgyanta kötelező összegyűjtéséről szóló 2.620/1942. M. E. sz. rendelet módosításáról és hatályának meghosszabbításáról.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

Választmányi ülés.

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya 1943. évi július hó 26-án, hétfőn d. e. 11 órai kezdettel ülést tartott, amelyen megjelentek: *vitéz Waldbott Kelemen báró* elnök, *ifj. Teleki József gróf* alelnök, *Biró Zoltán* ügyvezető, *Mihályi Zoltán dr.* titkár, továbbá: *Ajtay Jenő*, *Ajtai Sándor dr.*, *Bartha Dezső*, *Ivanich Ferenc*, *Hendrey József*, *Lády Géza*, *Mailáth György gróf*, *Molcsány Gábor*, *Osztróluczky Miklós dr.* *vitéz Rábay Gyula*, *Riedl László*, *Rónai György*, *Schmied Ernő*, *Takács Zsigmond*, *Tóth Bódog*, *Urbánffy Ignác*, *Véssei Mihály* és *Zólogy Imre* választmányi tagok.

Távolmaradásukat kimentették: *Keglevich Gyula gróf* tiszteletbeli tag, *Beñcze Pál*, *Biedermann Imre báró*, *vitéz Bontay Ferenc*, *Czillinger*

János, Esterházy Móric gróf, dr. vitéz Festetics Kristóf gróf, dr. Károlyi István gróf, Klózel Oszkár, Lengyel Sándor, Matusovits Péter, Montenuovo Nándor herceg, vitéz Onczay László, Pallavicini Alfonz őrgróf, Papp-Szász Tamás dr., Rochlitz Béla és Vuk Gyula választmányi tag urak.

Vitéz Waldbott Kelemen báró elnök, a következő beszéddel nyitotta meg az ülést:

Tisztelt Igazgató-választmány! Napirendünk előtt őszinte, mély fájdalommal kell megemlékeznem azokról a súlyos csapásokról, amelyek egyesületünket legutolsó ülésünk óta érték.

Elvesztettük Széchenyi Bertalan gróf tiszteleti tagunkat, aki a legnehezebb időben, az összeomlást közvetlen követő 3 éven át látta el egyesületünk elnöki tisztét.

Nem a mi hivatásunk, hogy politikai érdemeit felsoroljuk s azokat a kiváló szolgálatokat méltányoljuk, amelyeket ő, mint a felsőház alelnöke és később hosszú időn át mint annak elnöke, nemzetének tett. Külön kell azonban megemlékeznünk arról a megértő, meleg szeretetről, amelyet az erdőgazdaság kérdései iránt állandóan tanusított.

Itt szerzett elvülhetetlen érdemeit kívánta egyesületünk elismerni akkor, amikor 3 évvel ezelőtt tiszteleti tagjává választotta. Bár az utolsó évek alatt sokirányú elfoglaltsága gátolta abban, hogy egyesületünk életében szerepet vállaljon, mégis sohasem szűnt meg ügyeink iránti meleg érdeklődése, és amikor csak tehetette, résztvett megmozdulásainkban.

Külön kell róla megemlékeznünk, mint a vadászat és vadállomány lelkes pártolójáról.

Közel másfél éve súlyos betegség támadta meg s azon az előrehaladott kora folytán is legyengült szervezet már nem tudott erőt venni.

Néhány hónappal ezelőtt örömmel láttuk, hogy egészségi állapota jelentékenyen javult, annál fájdalmasabban érintett azonban bennünket, amikor hirtelen elhunytáról értesültünk.

A másik súlyos csapás egyesületünket Rimler Pál hgi erdőigazgató, igazgató-választmányi tagunk elhunytával érte.

Hosszú súlyos betegség után nagy szenvedésektől váltotta meg őt, mindnyájunk fájdalmára, a könyörületes halál.

Az utolsó esztendőben már sajnálattal kellett nélkülöznünk üléseinken, holott azelőtt buzgó odaadással vett részt egyesületünk életében és mindenkor készséggel bocsátotta nagy tudását és 50 évet meghaladó gyakorlati szolgálata alatt szerzett bőséges tapasztalatait az érdekképviselet rendelkezésére. Emlékét mindennél maradandóbban őrzik azok a berendezések és újítások, amelyeket mint az ország legnagyobb magánerdőgazdaságának közel negyedszázadon át volt vezetője létesített.

Nemcsak a nagyszerű karban lévő erdők, de a hercegi uradalomnak immár híres vadállománya is az ő hozzáértését, lelkes és odaadó munkásságát dicsérik.

Egyesületünk mind két halottnak temetésén képviseltette magát és ravatalukra koszorút helyezett.

Tisztelettel javasolom, méltóztassanak hozzájárulni, hogy emléüket és a magyar erdőgazdaság fejlesztése körül szerzett elvülhetetlen érdemeiket mai jegyzőkönyvünkben is megörökíthessük. (Helyeslés.)

Egyesületünk vezetősége táviratban nyilvánította részvétét a gyászaborult családoknak, tisztelettel javasolom azonban, hogy az igazgató-választmány őszinte részvétét is tolmácsolhassuk a hátramaradottaknak. (Helyeslés.)

Tisztelt Igazgató-választmány! Ülésünk összehívására lényegében a közellátási m. kir. miniszter úrnak a hivatalos lap ez évi július hó

14-i számában közölt 44.000/1943. K. M. sz. rendelete adott okot, amely újból megállapítja a tűzifa árát.

Bár a rendelet az előzőkhöz képest valamivel több mint 30%-os áremelést mutat, mégis szükségesnek láttuk, hogy intézkedéseivel behatóbban foglalkozzunk.

Még az így felemelt árakkal is csak abban az esetben tud a magyar erdőgazdaság eredményesen dolgozni, ha a kormányzat különösen a munkásellátás terén megadja azt a támogatást, amelyet egyesületünk már évek óta kért.

Az általános új árrögzítés ugyanis nemcsak a tűzifa árát, de az elsődrendű élelmiszerek és iparcikkek árát is jelentékenyen felemelte.

Kétségtelen, hogy ennek következménye gyanánt a munka — és fuvarbérek is jelentősen emelkedni fognak.

A magam részéről egyedül az élelmiszerekkel és iparcikkokkal való ellátást látom olyan eszköznek, amellyel a béremelési igényeket igazságosan és eredményesen csökkenteni lehet.

Néhány kisebb visszásságra külön is fel fog kelleni hívnunk az illetékes miniszter úr figyelmét, ezekről majd az ügyvezető úr ad részletesebb tájékoztatást.

De külön kell foglalkoznunk még jónéhány, az erdőgazdaságot érintő rendelkezéssel, amelyek a hivatalos lap legutóbbi számában jelentek meg.

Örömmel kell kiemelnem ezek közül a kormánynak azt az intézkedését, hogy az erdőigazgatóságok és a vármegyei gazdasági bizottságok hatáskörét jelentékenyen kiterjesztette, mert ezzel az erdészeti igazgatást remélhetőleg könnyebbé és gyorsabbá teszi.

A többi rendelkezés az ország faellátásával függ össze, ezek nagyjában egyeznek az ebben a tárgyban eddig kiadottakkal.

Tisztelettel Igazgató-Választmány! Rendkívüli kedves kötelességem annak közlése, hogy a *Kormányzó Úr Ö Főméltósága* kedves örömmel ajándékozta meg egyesületünket. *Ügyvezetőnknek, Bíró Zoltán Ö Méltóságának* a magyar erdőgazdaság fejlesztése terén szerzett kiváló érdemei elismerésül a Magyar Erdemrend középkeresztjé adományozta s legkegyesebben megengedte, hogy *dr. Mihályi Zoltán* titkárunknak legfelsőbb elismerése tudtul adassék. (*Eljenzés!*)

Amidőn *Bíró Zoltán Ö Méltóságának* magas kitüntetése alkalmából az Egyesület szívből jövő meleg szerencsekívánatait tolmácsolom, biztosíthatom őt arról, hogy ez a kitüntetés széles körökben talált lelkes visszhangra, de különösen osztatlan megelégedést és őszinte nagy örömet váltott ki a magyar erdészet, elsősorban egyesületünk körében.

Egyesületünk igazgató-választmánya előtt igazán nem szükséges külön kiemelni és részletezni *Bíró Zoltánnak* a magyar erdészet körül szerzett érdemeit, hiszen köztünk él és alkot, egész életpályája nyílt könyvként fekszik előttünk.

Hosszú állami szolgálatának nagy részét külső gyakorlatban töltötte, később pedig a központi igazgatáshoz került és mindenütt az értékes tapasztalatok, a mély tudás olyan gazdagságát szerezte meg, amey — egyéb kiváló képességei alapján — valóban hivatottá tette őt arra, hogy a legsúlyosabb háborús időkben az egész ország faellátását irányíthassa. Ezt a felelősségteljes nehéz feladatot általános elismerésre a legtökéletesebben oldotta meg. Amikor kilépett az állami szolgálatból, jelentősen szélesítette látókörét fakeskedelmi ismeretekkel is és így csakhamar olyan szaktudást vallhatott a magáénak, amely őt, a kiváló szervezőt és vezetőt, az egész magyar erdészet irányítására tette volna a legalkalmasabbá.

Egyesületünk felismerte, hogy ilyen kivételes felkészültségű erdőgazdasági tekintély nem maradhat megfelelő hatáskör nélkül, és nagy szolgálatot tett a magyar erdőszetnek, amikor sikerült Ő Méltóságát megnyernie az egyesület ügyvezetői állására.

Minden, ami azóta a magyar erdőgazdaság fejlesztése érdekében történt, magánhordja az ő egyéniségének a bélyegét. Ezt megítélni senki sem lehet inkább hivatott, mint egyesületünk választmánya.

Szívből örülünk, hogy *Bíró Zoltán* nagy érdemei most Legfelsőbb Helyről is kitüntető elismerésben részesültek. Amikor a legmelegebb szerencsekívánatainkat fejezzük ki Ő Méltóságának, arra kérjük a Mindenhatót, tartsa meg nekünk szeretett ügyvezetőnket jóegészségben és frissességben, hogy még hosszú évek során át élvezhessük az Egyesület és a magyar erdőgazdaság javára gazdag tapasztalatainak, nagy tudásának és rendkívüli éleslátásának a hasznát. Egyben biztosítjuk őt mélyen átértett hálánkról, őszinte ragaszkodásunkról, nagyrabecsülésünkről és rendíthetetlen bizalmunkról. (*Hosszantartó taps és lelkes éljenzés!*)

Dr. Mihályi Zoltán titkárunk legfelsőbb kitüntetése ugyancsak őszinte örömet váltott ki a magyar erdőszet körében, mert máris elég alkalmunk volt meggyőződni képességeiről és ügybuzgalmáról.

Különös érdemeket szerzett mint az „Erdészeti Lapok“ kitűnően bevált szerkesztője. Igen örvendetes tény, hogy kitüntetése összeesik az „Erdészeti Zsebnaptár“ megjelenésével, annak a kiadványunkéval, amelynek a szerkesztésével éveken át igen sokat fáradozott.

Dr. Mihályi Zoltán neve a magyar erdőszet körében ma már ismert és komoly ígéretet jelent.

Midőn titkárunknak kitüntetése alkalmából az Egyesület őszinte szerencsekívánatait tolmácsolom, hozzáfűzöm, hogy *dr. Mihályi Zoltán*-tól még igen sokat vár a magyar erdőgazdaság. (*Taps!*)

Bíró Zoltán, ügyvezető az üdvözlésekre a következőkben válaszolt: „Tekintetes Igazgató-Választmány! Méltóztassék megengedni, hogy elsősorban hálásan megköszönjem az Elnök úr Ő Nagyméltóságának kedves és inkább a jóindulat, mint a szigorú mérlegelés sugallta szavait. Úgy érzem, hogy amit végeztem, kötelesség volt. Hiszen nekünk a főiskola, amikor megadta az útravalót, kötelességünkké tette, hogy szolgáljuk azt a gazdaságot, amelyiknek az érdekeire rövidesen esküt is kellett tennünk. Sokszor éreztem úgy, hogy minden munkám kevés, többet kellett és bizonyára többet is lehetett volna végezni. Méltóztassék azonban úgy venni, hogy az én emberi erőm is gyarló, és talán néha egy kis elkedvetlenedés is csökkentette ezt a munkaerőt. Őszintén megvallom, a kitüntetést nem áhítottam, nem reméltem s talán éppen ezért szerzett nagy örömet. De különösen jólesik az a megértő jóindulat, annak a szeretetnek a megnyilvánulása, amit én az urak részéről kaptam, és méltóztassék elhinni, hogy ez nekem minden kitüntetésnél többet ér!“ (*Lelkes taps!*)

Mihályi Zoltán dr., titkár meghatott szavakkal köszönte meg a kitüntetést és hangsúlyozta, hogy azt fokozott munkára serkentő, előlegezett bizalom megnyilvánulásának tekinti.

A kitüntetések átnyújtása után az *ügyvezető* a 44.000/1943. KM. sz. rendeletet ismertette részletesen.

Hendrey József azt indítványozta, mutasson rá az Egyesület a felterjesztésben a gyujtósfa ármegállapításának a szükségességére is.

Vitéz Rábay Gyula a helyi előadásokat tette szóvá. A fuvarosok útján a városban szállított tűzifa árát a kormányzat nem tudja ellenőrizni, mert ehhez nincsenek megfelelő szervei. A fuvarosok tűzifavásárlásai elvonják a fuvarerőt egyéb munkáktól, mert a tűzifának a városban történő értékesítése összehasonlíthatatlanul több jövedelmet biztosít, mint egyéb fuvarozás.

Zólogy Imre azt sérelmezte, hogy a rendelet nem intézkedik arról, milyen árat szabad felszámítani 2 úrméternél nagyobb tűzifamennyiségnek helyi fogyasztás céljára történő eladásakor.

Osztrólczy Miklós dr. rámutatott arra, hogy a rendelet 2. §-a arról sem intézkedik, milyen árat számíthat fel az eladó a kereskedőnek, ha az egy vasuti kocsirakománynál kisebb mennyiségű fát vásárol tőle.

Az *ügyvezető* újból hangsúlyozta, hogy a helyi fogyasztásra szolgáló tűzifa eladásával kapcsolatban feltétlenül kérni kell 2 úrméternél nagyobb mennyiség engedélyezését, és kívánatos a rendelet homályos pontjainak megfelelő tisztázása is.

Az *elnök* összefoglalta az elhangzott észrevételeket és indítványára az igazgató-választmány egyhangúlag úgy határozott, hogy az *ügyvezető*, valamint *Hendrey József*, *Zólogy Imre* és *Osztrólczy Miklós dr.* javaslatait felterjesztésbe foglalva az Egyesület sürgős intézkedést kér a kormányzattól.

Az *ügyvezető* ezután a m. kir. minisztériumnak a földművelésügyi igazgatás egyszerűsítése, valamint szakszerűségének az előmozdítása érdekében kiadott 3970/1943. M. E. számú rendeletét ismertette, amely jelentékeny mértékben tehermentesíti a központi igazgatást számos kisebb jelentőségű ügynek az erdőigazgatóságok, illetőleg a gazdasági albizottságok hatáskörébe való utalásával. Az intézkedések tehát lényegesen megfognak gyorsulni, és ezért a rendeletet az egész magyar erdőgazdaság megnyugvással, sőt örömmel fogadja; aggodalomra semmilyen tekintetben nincsen ok, mert a miniszterhez való fellebbezés lehetősége továbbra is megmaradt.

Az *ügyvezető* indítványára az igazgató-választmány egyhangúlag úgy határozott, hogy a magyar erdőgazdaság javát célszerűen szolgáló intézkedésekért az egyesület hálás köszönetét fejezi ki a Földművelésügyi Miniszter Urnak.

A továbbiakban az *ügyvezető* a fa kitermelésének az előmozdítására és a faellátás biztosítására vonatkozó 3930/1943. M. E., illetőleg 129.800/1943. F. M. számú rendeleteket ismertette.

Osztrólczy Miklós dr. annak a nézetének adott kifejezést, hogy ha a kitermelt fa a fuvaroshíány miatt úgysem kerülhet közfogyasztásra, a kényszertermelések nem mozdíthatják elő az ország faellátását.

Az *ügyvezető* kiemelte, hogy a rendeletek a legmesszebbmenően számbavették az okszerű és tartamos gazdálkodás követelményeit, a háborús helyzetre való tekintettel azonban bizonyos tartalékról feltétlenül gondoskodni kell. Nem kétséges, hogy a minisztérium minden, a túlhazsnálat csökkentésére irányuló komoly okot alaposan mérlegelni és méltányolni fog.

Molcsány Gábor is megnyugtatta az igazgató-választmányt, hogy a rendeleteknek nem erdőpusztítás a céljuk, hanem a nehéz helyzetbe került közgazdaság teljesítőképességének a biztosítása.

Az *elnök* a statisztikai adatok bőségével világította meg, mit tettek a külföldi államok a háború kiörese óta a tűzifafogyasztás csökkentése érdekében, főként gazdaságosabb tüzelőberendezések alkalmazásá-

val. Sajnos, Magyarországon ezen a téren mindeddig még csak kezdeményező lépés sem történt.

Molcsány Gábor közölte, hogy a kincstári alkalmazottak tűzifafogyasztását máris lényegesen sikerült csökkenteni az illetménylakásokban lévő kályhák korszerű átalakításával.

Az igazgató-választmány *Osztroluczky Miklós dr.* és *Lády Géza* hozzászólása után az *ügyvezető* indítványára egyhangúlag úgy határozott, hogy az Egyesület felterjesztésben kéri a kormányt, korlátozza a legszükségesebb mértékre a kényszertermeléseket, ellenőriztesse a legnagyobb lelkiismeretességgel azok szükségességét, fellebbezés esetén pedig hallgassa meg az Országos Erdőgazdasági Tanácsot is. Külön emlékirattal fordul ezenkívül az Egyesület az összes illetékes tényezőkhöz tűzifafogyasztásban lehetséges erős mértékű takarékoság kellő érvényesítése érdekében.

Ifj. Teleki József gróf a nyugat-dunántúli nagyobb kiterjedésű erdeifenyvesek birtokosainak a panaszát tolmácsolta. Az elmúlt évben igen későn rótták ki rájuk a bányafa-kényszertermelést, mégpedig a legutóbbi — rendszerint túlhasználatokkal növelt — 10 esztendő termelésének az átlagában, míg a kisebb állományok tulajdonosai és az erdőbirtokosságok teljesen mentesültek minden kényszertermelés alól. Az okszerű gazdálkodás azt kívánja és az egyenlő elbánás elve, hogy a termelő gazdaságok idejében értesüljenek a reájukrótt kötelezettségekről és a teherviselésben mindenki résztvegyen. Fokozott ellenőrzésre is szükség van, mert a kisebb erdők birtokosai bányafát nem termelnek, hanem csak jobb áron értékesíthető faragott-fát. Kívánatos lenne tehát, hogy az érdekképviselőt ilyen értelemben felterjesztéssel forduljon a Földművelésügyi Miniszter Úrhoz.

Az igazgató-választmány *ifj. Teleki József gróf* indítványát egyhangúlag magáévá tette.

A *titkár* bejelentette, hogy felvételüket kérték az Egyesületbe: a Séllyey Alapítvány, Kisberezna és Nagyberezna volt úrbéreseinek az erdőbirtokossági társulatai, mint erdőbirtokosok, továbbá *Draskóczy József*, *Répásy Károly* erdőmérnökök, *Ete Kálmán*, *Jarkovszky Alajos*, *Kirner Károly*, *Nigriny Árpád*, *Szabó Károly* és *Szoboszlay Aladár* erdőmérnökhallgatók, végül *Vörös Rezső* erdészeti üzemi tiszt.

Az igazgató-választmány a *titkár* javaslatára valamennyi jelentkezőt egyhangúlag az Egyesület tagjai sorába iktatta és egyéb tárgy híján az *elnök* az ülést berekesztette.

I R O D A L O M

Aquila. XLVI—II. évf. (1939—1942.) A M. Kir. Madártani Intézet kiadása. Budapest, 1942. Ára 25.— P.

Madártani kutatásunk klasszikus évkönyve a háborús nehézség miatt 4 esztendő anyagát adja összefoglalva egy hatalmas, 500 oldalt meghaladó kötetben, amelynek a tartalma nemcsak a szaktudás bőséges forrása, hanem minden madárbarát számára lebilincselően érdekes olvasmány.

A kötetben 8 terjedelmesebb írásművet találunk. *Agárdi Ede* a keleti Mecsek madárvilágát ismerteti (269—284. old.). *Dr. Keve-Kleiner András* „Rendszertani tanulmányok a Kárpátok medencéjé-